

I

(Acte legislative)

DECIZII

DECIZIA (UE) 2022/2512 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

din 14 decembrie 2022

privind neacceptarea documentelor de călătorie ale Federației Ruse eliberate în Ucraina și Georgia

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 77 alineatul (2) literele (a) și (b),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară ⁽¹⁾,

întrucât:

- (1) Ca reacție la anexarea ilegală a Republicii Autonome Crimeea și a orașului Sevastopol de către Federația Rusă (Rusia) în 2014 și la acțiunile sale continue de destabilizare în estul Ucrainei, Uniunea a introdus deja sancțiuni economice în legătură cu punerea în aplicare incompletă a acordurilor semnate la Minsk sub auspiciile Grupului trilateral de contact al OSCE ca reacție la criza din Ucraina și din jurul acesteia (denumite în continuare „acordurile de la Minsk”), sancțiuni cu privire la acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei și sancțiuni ca răspuns la anexarea ilegală a Republicii Autonome Crimeea și a orașului Sevastopol de către Rusia.
- (2) În calitate de semnatară a acordurilor de la Minsk, Rusia are responsabilitatea clară și directă de a depune eforturi pentru soluționarea pașnică a conflictului în concordanță cu principiile prevăzute în acordurile de la Minsk. Prin decizia de a recunoaște ca entități independente regiunile din estul Ucrainei care nu sunt controlate de guvern, Rusia a încălcat în mod flagrant acordurile de la Minsk, care prevăd revenirea deplină a regiunilor respective sub controlul guvernului ucrainean. Respectiva decizie și decizia ulterioară de a trimite trupe ruse în regiunile respective subminează și mai mult suveranitatea și independența Ucrainei și constituie o încălcare gravă a dreptului internațional și a acordurilor internaționale, inclusiv a Cartei Organizației Națiunilor Unite, a Actului final de la Helsinki, a Cartei de la Paris și a Memorandumului de la Budapesta.
- (3) La 24 februarie 2022, Consiliul European, împreună cu partenerii săi internaționali, a condamnat în termenii cei mai fermi agresiunea militară neprovocată și nejustificată a Rusiei împotriva Ucrainei și și-a exprimat solidaritatea deplină cu Ucraina și cu poporul său. În plus, în concluziile sale din 24 februarie 2022, Consiliul European a solicitat Rusiei să înceteze imediat acțiunile militare, să își retragă necondiționat toate forțele și echipamentele militare de pe întreg teritoriul Ucrainei și să respecte pe deplin integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei în cadrul frontierelor sale recunoscute la nivel internațional. Respectiva poziție a fost reiterată de Consiliul European în concluziile sale din 25 martie 2022, 31 mai 2022 și 24 iunie 2022.

⁽¹⁾ Poziția Parlamentului European din 24 noiembrie 2022 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și Decizia Consiliului din 8 decembrie 2022.

- (4) În ceea ce privește Georgia, la 1 septembrie 2008, Consiliul European, în concluziile Președinției Consiliului European extraordinar, a condamnat cu fermitate decizia unilaterală a Rusiei de a recunoaște independența Abhaziei și a Osetiei de Sud și le-a cerut celorlalte țări să nu recunoască independența acestora.
- (5) O agresiune militară care se desfășoară într-o țară învecinată cu Uniunea, de tipul celei care a avut loc în Ucraina și a determinat instituirea măsurilor restrictive, justifică impunerea de măsuri în scopul protecției intereselor esențiale de securitate ale Uniunii și ale statelor sale membre.
- (6) De la anexarea ilegală a Republicii Autonome Crimeea și a orașului Sevastopol la 18 martie 2014, Rusia a eliberat pașapoarte internaționale ruse rezidenților teritoriilor respective. La 24 aprilie 2019, președintele Rusiei a semnat un decret de simplificare a procedurii prin care rezidenții zonelor necontrolate de guvern din regiunile Donețk și Luhansk ale Ucrainei pot obține cetățenia rusă, inclusiv procedura pentru eliberarea de pașapoarte internaționale ruse rezidenților respectivi. Prin decretul din 11 iulie 2022, Rusia a extins practica eliberării de pașapoarte internaționale ruse simple și rezidenților din alte zone necontrolate de guvern ale Ucrainei, în special din regiunile Herson și Zaporijia. În mai 2022, Rusia a introdus o procedură simplificată de obținere a cetățeniei ruse prin naturalizare pentru copiii orfani din așa-numita „Republică Populară Donețk” și așa-numita „Republică Populară Luhansk”, precum și din Ucraina. Decretul se aplică, de asemenea, copiilor lipsiți de ocrotire părintească și persoanelor lipsite de capacitate juridică care locuiesc în respectivele două regiuni ocupate. Eliberarea sistematică de pașapoarte ruse în respectivele regiuni ocupate constituie o încălcare suplimentară a dreptului internațional și a integrității teritoriale, a suveranității și a independenței Ucrainei.
- (7) Uniunea și statele sale membre, precum și Islanda, Norvegia, Elveția și Liechtensteinul nu au recunoscut anexarea ilegală și au condamnat ocuparea ilegală a unor regiuni și teritorii ale Ucrainei de către Rusia. Este vorba în special de anexarea ilegală a Republicii Autonome Crimeea și a orașului Sevastopol, de ocuparea ilegală a regiunilor Donețk și Luhansk, dar și de ocuparea ilegală a altor zone din regiunile din estul și sudul Ucrainei, în special regiunile Herson și Zaporijia. Statele membre ale UE, precum și Islanda, Norvegia, Elveția și Liechtensteinul nu recunosc sau sunt pe cale de a nu recunoaște documentele de călătorie ale Federației Ruse (denumite în continuare „documentele de călătorie ruse”) eliberate în respectivele regiuni și teritorii. Același lucru este valabil și în cazul documentelor de călătorie ruse eliberate în teritoriile georgiene Abhazia și Osetia de Sud care nu se află sub controlul guvernului georgian la momentul intrării în vigoare a prezentei decizii (denumite în continuare „teritoriile separatiste”).
- (8) În scopul de a asigura o politică comună în domeniul vizelor și o abordare comună în ceea ce privește controalele la care sunt supuse persoanele care trec frontierele externe, niciun document de călătorie rus eliberat în regiunile sau teritoriile din Ucraina care sunt ocupate de Rusia sau în teritoriile separatiste din Georgia ori persoanelor care au reședința în aceste regiuni sau teritorii nu ar trebui să fie acceptat ca document de călătorie valabile în scopul eliberării unei vize și al trecerii frontierelor externe. Statele membre ar trebui să poată aplica o derogare în ceea ce privește persoanele care dețineau cetățenia rusă la data la care au început să fie eliberate documente de călătorie ruse în regiunea sau teritoriul ocupat respectiv sau într-un teritoriu separatist. Derogarea respectivă ar trebui să se aplice, de asemenea, descendenților persoanelor respective. Statele membre ar trebui, de asemenea, să poată aplica o derogare în cazul în care o persoană era fie minor, fie o persoană lipsită de capacitate juridică la momentul eliberării unui astfel de document de călătorie.
- (9) Prezenta decizie nu aduce atingere competenței statelor membre în ceea ce privește recunoașterea documentelor de călătorie.
- (10) Din motive de securitate juridică și transparență, Comisia ar trebui să întocmească, cu ajutorul statelor membre, o listă a documentelor de călătorie ruse care nu sunt acceptate. Lista respectivă ar trebui să includă datele de la care respectivele documente de călătorie ruse au început să fie eliberate și de la care respectivele documente de călătorie nu ar trebui să fie acceptate. Comisia ar trebui să adopte un act de punere în aplicare care să conțină lista respectivă. Actul de punere în aplicare respectiv ar trebui publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, iar lista ar trebui să fie inclusă în lista documentelor de călătorie stabilită în temeiul Deciziei nr. 1105/2011/UE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽²⁾ într-un tabel cu documente de călătorie eliberate de țări terțe și de entități teritoriale care este disponibil online pentru public.

(2) Decizia nr. 1105/2011/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2011 privind lista documentelor de călătorie care conferă titularului dreptul de trecere a frontierelor externe și pe care se poate aplica o viză și privind un mecanism de creare a acestei liste (JO L 287, 4.11.2011, p. 9).

- (11) Prezenta decizie nu aduce atingere dreptului la liberă circulație al cetățenilor Uniunii și al membrilor de familie ai acestora și nici posibilității ca acești membri de familie să intre pe teritoriul statelor membre fără un document de călătorie valabil în sensul, în special, al Directivei 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽³⁾ și al acordurilor privind libera circulație a persoanelor încheiate de Uniune și de statele membre, pe de o parte, și de anumite țări terțe, pe de altă parte. Directiva 2004/38/CE permite, în condițiile prevăzute de aceasta, impunerea unor restricții privind libera circulație pentru motive de ordine publică, siguranță publică sau sănătate publică.
- (12) Prezenta decizie respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute în special în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.
- (13) Prezenta decizie nu aduce atingere acquis-ului Uniunii în materie de azil și, în special, dreptului de a solicita protecție internațională. Astfel cum se amintește în Comunicarea Comisiei din 4 martie 2022 intitulată „Furnizarea de orientări operaționale pentru gestionarea frontierelor externe în vederea facilitării trecerii frontierelor dintre Ucraina și UE”, statele membre au în continuare posibilitatea de a le permite titularilor documentelor de călătorie vizate de prezenta decizie care, în consecință, nu îndeplinesc una sau mai multe dintre condițiile prevăzute la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2016/399 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁴⁾ și care nu și-au exercitat dreptul de a solicita protecție internațională să intre pe teritoriul statelor membre în cazuri individuale, astfel cum se prevede la articolele 25 și 29 din Regulamentul (CE) nr. 810/2009 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁵⁾ și la articolul 6 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2016/399. Derogările respective ar trebui aplicate în contextul crizei actuale în cea mai mare măsură posibilă, în special pentru a permite intrarea tuturor persoanelor care se află sub incidența Deciziei de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului ⁽⁶⁾.
- (14) Întrucât obiectivul prezentei decizii, și anume să consolideze funcționarea politicii comune în domeniul vizelor și a spațiului Schengen prin introducerea unei obligații de a nu accepta anumite documente de călătorie în scopul eliberării unei vize și al trecerii frontierelor externe, nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre, dar poate fi realizat mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE). În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul respectiv, prezenta decizie nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea respectivului obiectiv.
- (15) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul nr. 22 privind poziția Danemarcei, anexat la TUE și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), Danemarca nu participă la adoptarea prezentei decizii, aceasta nu este obligatorie pentru respectivul stat membru și nu i se aplică. Deoarece prezenta decizie constituie o dezvoltare a acquis-ului Schengen, Danemarca decide, în conformitate cu articolul 4 din protocolul respectiv, în termen de șase luni de la data la care Consiliul decide cu privire la prezenta decizie dacă o va pune în aplicare în dreptul său intern.
- (16) Prezenta decizie constituie o dezvoltare a dispozițiilor acquis-ului Schengen la care Irlanda nu participă, în conformitate cu Decizia 2002/192/CE a Consiliului ⁽⁷⁾; prin urmare, Irlanda nu participă la adoptarea prezentei decizii, aceasta nu este obligatorie pentru respectivul stat membru și nu i se aplică.

⁽³⁾ Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE (JO L 158, 30.4.2004, p. 77).

⁽⁴⁾ Regulamentul (UE) 2016/399 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 cu privire la Codul Uniunii privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul Frontierelor Schengen) (JO L 77, 23.3.2016, p. 1).

⁽⁵⁾ Regulamentul (CE) nr. 810/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind instituirea unui Cod comunitar de vize (Codul de vize) (JO L 243, 15.9.2009, p. 1).

⁽⁶⁾ Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului din 4 martie 2022 de constatare a existenței unui aflus masiv de persoane strămutate din Ucraina în înțelesul articolului 5 din Directiva 2001/55/CE și având drept efect introducerea unei protecții temporare (JO L 71, 4.3.2022, p. 1).

⁽⁷⁾ Decizia 2002/192/CE a Consiliului din 28 februarie 2002 privind solicitarea Irlandei de a participa la unele dintre dispozițiile acquis-ului Schengen (JO L 64, 7.3.2002, p. 20).

- (17) În ceea ce privește Islanda și Norvegia, prezenta decizie constituie o dezvoltare a dispozițiilor acquis-ului Schengen în înțelesul Acordului încheiat de Consiliul Uniunii Europene și Republica Islanda și Regatul Norvegiei privind asocierea acestora din urmă la implementarea, aplicarea și dezvoltarea acquis-ului Schengen ⁽⁸⁾, care se află sub incidența articolului 1 punctele A și B din Decizia 1999/437/CE a Consiliului ⁽⁹⁾.
- (18) În ceea ce privește Elveția, prezenta decizie constituie o dezvoltare a dispozițiilor acquis-ului Schengen în înțelesul Acordului între Uniunea Europeană, Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană cu privire la asocierea Confederației Elvețiene la punerea în aplicare, respectarea și dezvoltarea acquis-ului Schengen ⁽¹⁰⁾, care se află sub incidența articolului 1 punctele A și B din Decizia 1999/437/CE, coroborat cu articolul 3 din Decizia 2008/146/CE a Consiliului ⁽¹¹⁾.
- (19) În ceea ce privește Liechtensteinul, prezenta decizie constituie o dezvoltare a dispozițiilor acquis-ului Schengen în înțelesul Protocolului între Uniunea Europeană, Comunitatea Europeană, Confederația Elvețiană și Principatul Liechtenstein privind aderarea Principatului Liechtenstein la Acordul între Uniunea Europeană, Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind asocierea Confederației Elvețiene la punerea în practică, aplicarea și dezvoltarea acquis-ului Schengen ⁽¹²⁾, care se află sub incidența articolului 1 punctele A și B din Decizia 1999/437/CE, coroborat cu articolul 3 din Decizia 2011/350/UE a Consiliului ⁽¹³⁾.
- (20) În ceea ce privește Ciprul, Bulgaria, România și Croația, articolul 1 litera (a) din prezenta decizie constituie un act care se întemeiază pe acquis-ul Schengen sau care se raportează la acesta în sensul articolului 3 alineatul (2) din Actul de aderare din 2003, al articolului 4 alineatul (2) din Actul de aderare din 2005 și, respectiv, al articolului 4 alineatul (2) din Actul de aderare din 2011, iar articolul 1 litera (b) constituie un act care se întemeiază pe acquis-ul Schengen sau care se raportează la acesta în sensul articolului 3 alineatul (1) din Actul de aderare din 2003, al articolului 4 alineatul (1) din Actul de aderare din 2005 și, respectiv, al articolului 4 alineatul (1) din Actul de aderare din 2011.
- (21) Având în vedere caracterul urgent al situației, se consideră oportun să se invoce excepția de la termenul de opt săptămâni prevăzută la articolul 4 din Protocolul nr. 1 privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană, anexat la TUE, la TFUE și la Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice.
- (22) Pentru a se asigura aplicarea cu promptitudine a măsurilor prevăzute în prezenta decizie, având în vedere caracterul urgent al situației în regiunile și teritoriile din Ucraina ocupate de Rusia, precum și în teritoriile separatiste din Georgia care nu se află sub controlul guvernului georgian, prezenta decizie ar trebui să intre în vigoare în regim de urgență, în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*,

⁽⁸⁾ JO L 176, 10.7.1999, p. 36.

⁽⁹⁾ Decizia 1999/437/CE a Consiliului din 17 mai 1999 privind anumite modalități de aplicare a Acordului încheiat între Consiliul Uniunii Europene și Republica Islanda și Regatul Norvegiei în ceea ce privește asocierea acestor două state în vederea punerii în aplicare, a asigurării respectării și dezvoltării acquis-ului Schengen (JO L 176, 10.7.1999, p. 31).

⁽¹⁰⁾ JO L 53, 27.2.2008, p. 52.

⁽¹¹⁾ Decizia 2008/146/CE a Consiliului din 28 ianuarie 2008 privind încheierea, în numele Comunității Europene, a Acordului între Uniunea Europeană, Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană cu privire la asocierea Confederației Elvețiene la punerea în aplicare, respectarea și dezvoltarea acquis-ului Schengen (JO L 53, 27.2.2008, p. 1).

⁽¹²⁾ JO L 160, 18.6.2011, p. 21.

⁽¹³⁾ Decizia 2011/350/UE a Consiliului din 7 martie 2011 privind încheierea, în numele Uniunii Europene, a Protocolului dintre Uniunea Europeană, Comunitatea Europeană, Confederația Elvețiană și Principatul Liechtenstein privind aderarea Principatului Liechtenstein la Acordul dintre Uniunea Europeană, Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind asocierea Confederației Elvețiene la punerea în aplicare, respectarea și dezvoltarea acquis-ului Schengen, în ceea ce privește eliminarea controalelor la frontierele interne și circulația persoanelor (JO L 160, 18.6.2011, p. 19).

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Documentele de călătorie ale Federației Ruse (denumite în continuare „documentele de călătorie ruse”) eliberate în regiunile sau teritoriile din Ucraina care sunt ocupate de Federația Rusă sau în teritoriile separatiste din Georgia care nu se află, la momentul intrării în vigoare a prezentei decizii, sub controlul guvernului georgian sau persoanelor care au reședința în aceste regiuni sau teritorii nu sunt acceptate ca documente de călătorie valabile în următoarele scopuri:

- (a) eliberarea unei vize în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 810/2009;
- (b) trecerea frontierelor externe în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/399.

Articolul 2

Prin derogare de la articolul 1, un document de călătorie rus menționat la articolul 1 poate fi acceptat:

- (a) dacă titularul acestuia deținea cetățenia rusă înainte de data relevantă indicată în actul de punere în aplicare menționat la articolul 3 sau dacă titularul este descendent al unui astfel de cetățean rus;
- (b) dacă titularul era minor sau o persoană lipsită de capacitate juridică la momentul eliberării unui astfel de document de călătorie.

Statele membre le pot permite titularilor documentelor de călătorie care se află sub incidența prezentei decizii să intre pe teritoriul statelor membre în cazuri individuale, astfel cum se prevede la articolele 25 și 29 din Regulamentul (CE) nr. 810/2009 și la articolul 6 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2016/399.

Prezenta decizie nu aduce atingere acquis-ului Uniunii în materie de azil și, în special, dreptului de a solicita protecție internațională.

Articolul 3

Comisia întocmește, cu ajutorul statelor membre, o listă a documentelor de călătorie menționate la articolul 1, incluzând datele de la care respectivele documente de călătorie au început să fie eliberate.

Comisia adoptă un act de punere în aplicare care conține lista menționată la primul paragraf. Actul de punere în aplicare respectiv se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, iar lista se include în lista documentelor de călătorie stabilită în temeiul Deciziei nr. 1105/2011/UE.

Articolul 4

Prezenta decizie intră în vigoare în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 5

Prezenta decizie se adresează statelor membre în conformitate cu tratatele.

Adoptată la Strasbourg, 14 decembrie 2022.

Pentru Parlamentul European
Președinta
R. METSOLA

Pentru Consiliu
Președintele
M. BEK